

Article Arrival Date**30.11.2025****Article Published Date****20.12.2025****Teknoloji Destekli Dilbilgisi Öğretiminin İlkokul ve Ortaokul Öğrencilerinin Akademik Başarısına Etkisi***

The Impact of Technology-Supported Grammar Instruction on the Academic Achievement of Primary and Secondary School Students

Mahmut KARA¹, Mustafa YEŞİLYURT²¹Amasya Üniversitesi Temel Eğitim ABD, Orcid: [0009-0001-5052-1547](https://orcid.org/0009-0001-5052-1547)² Prof. Dr. Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Orcid: [0000-0003-4108-7467](https://orcid.org/0000-0003-4108-7467)**Özet**

Bu çalışma, ilköğretim ve ortaokul düzeyinde dil bilgisi öğretiminde teknoloji kullanımının öğrencilerin akademik başarılarına etkisini güncel literatür çerçevesinde kapsamlı biçimde incelemektedir. Günümüzde dijital teknolojilerin eğitim süreçlerinde giderek artan rolü, özellikle dil bilgisi gibi temel alanların öğretiminde öğretimsel uygulamaları dönüştürmekte ve öğrenme çıktıları üzerinde önemli etkiler yaratmaktadır. Bu bağlamda, dijital araçların eğitim süreçlerindeki artan işlevi göz önünde bulundurulduğunda, dil bilgisi öğretiminde teknolojinin rolünü ve bu rolün öğrenme çıktıları üzerindeki yansımalarını ortaya koymak giderek daha önemli hale gelmiştir. Araştırma, literatür taraması ve betimsel analiz yöntemleriyle dijital uygulamaların dil bilgisi öğretimine sağladığı katkıları, öğrenme sürecini nasıl dönüştürdüğünü ve karşılaşılan olası sınırlılıkları değerlendirmektedir. Elde edilen bulgular, teknoloji entegrasyonunun öğrencilerin akademik başarılarını anlamlı düzeyde artırdığını; motivasyon, dikkat, etkileşim ve bireyselleştirilmiş öğrenme olanaklarını geliştirdiğini göstermektedir. Dijital oyunlar, Web 2.0 araçları ve etkileşimli öğretim yazılımlarının özellikle soyut dil bilgisi kavramlarını somutlaştırarak öğrenmeyi kolaylaştırdığı; öğrencilere anında geri bildirim, tekrar fırsatları ve kendi hızlarında öğrenme imkânı sunduğu belirlenmiştir. Buna ek olarak, teknoloji destekli öğrenme ortamlarının farklı öğrenme stillerine hitap ettiği, öğrenci tutumlarını olumlu yönde etkilediği ve öğrencilerde kalıcı öğrenmeyi desteklediği literatür tarafından tutarlı bir şekilde ortaya konmuştur. Bu çalışma, teknoloji destekli dil bilgisi öğretiminin pedagojik açıdan sunduğu fırsatları ortaya koymakta ve gelecekteki araştırmalara yönelik önemli bir çerçeve sunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Teknoloji, dilbilgisi, akademik başarı**Abstract**

This study comprehensively examines the impact of technology use on students' academic achievement in grammar instruction at the elementary and middle school levels within the framework of current literature. Today, the increasing role of digital technologies in educational processes is transforming instructional practices, particularly in fundamental areas such as

* Bu çalışma, VIII. Uluslararası Akdeniz Bilimsel Araştırmalar Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

grammar, and exerting significant effects on learning outcomes; in this context, considering the growing function of digital tools in education, it has become increasingly important to reveal the role of technology in grammar instruction and its reflections on learning outcomes. The research evaluates the contributions of digital applications to grammar teaching, how they transform the learning process, and the potential limitations encountered, using literature review and descriptive analysis methods. Findings indicate that the integration of technology significantly enhances students' academic achievement while improving motivation, attention, interaction, and opportunities for individualized learning. Digital games, Web 2.0 tools, and interactive instructional software facilitate learning by concretizing abstract grammar concepts and providing immediate feedback, repetition opportunities, and self-paced learning options. Furthermore, technology-supported learning environments consistently address different learning styles, positively influence student attitudes, and promote long-term retention. This study highlights the pedagogical opportunities offered by technology-assisted grammar instruction and provides a valuable framework for future research in the field.

Keywords: Technology, grammar, academic achievement

1. GİRİŞ

Dünyada kullanılan her dil, kendi içinde düzenli ve sistemli bir yapıya sahiptir. Bu yapının temelini, dili oluşturan kurallar bütünü oluşturur. Söz konusu kurallar, sadece iletişimi düzenlemekle kalmaz, aynı zamanda dilin yapısını koruma işlevi de görür (Altas, 2009). Göğüş (1978), dil bilgisini; bir dilin ses yapısını, sözcük türlerini, sözcüklerin yapısını, cümleleri ve cümle içindeki görevlerini inceleyen bir bilim dalı olarak tanımlamaktadır. Benzer şekilde, Ediskun (2010) da dil bilgisini, dilin seslerini, sözcüklerin kökenlerini, diziliş biçimlerini, cümle yapılarını ve bunlara ilişkin kuralları ele alan bir bilim alanı olarak açıklamaktadır.

Eker (2011), dil bilgisini, eğitim seviyeleri farklı olan kurumlarda dilin ses yapısını, sözcüklerin dizilişini, anlamlarını, cümle yapılarını, sözcüklerin kökenini ve bunlara ilişkin kuralları inceleyen bir bilim dalı olarak tanımlamıştır. Ayrıca, dil bilgisinin amacına bağlı olarak kuralcı, tanımlayıcı, tarihsel karşılaştırmalı, pedagojik, geleneksel ya da metinsel türlerde ele alınabileceğini belirtmiştir.

Demirel (2022), dil bilgisinin dilin temel ilkelerini öğreten bir bilim dalı olduğunu savunmuştur. Dilin temel kuralları bilimsel yöntemlerle öğretildiği için, dinleme, okuma, konuşma ve yazma gibi dil becerilerindeki eksiklikler ile ortaya çıkan dil hatalarının, dil bilgisi eğitimindeki yetersizlik veya eksiklikten kaynaklandığını vurgulamıştır. Bu yüzden, birçok ülkede ana dil eğitiminin büyük ölçüde dil becerileri üzerine kurulduğunu gözlemlemiştir.

Dil bilgisi, bireylerin anlama ve kendini ifade etme becerilerini geliştirmede temel bir rol oynar. Bu öğretim süreci, ilkokulun birinci sınıfından başlayarak üniversite yıllarına kadar kesintisiz bir şekilde devam eder. Ancak bu uzun eğitim sürecine rağmen, öğrencilerin dil bilgisi konularında yeterli düzeye ulaşamadıkları görülmektedir (Erdem, 2008). Dil bilgisine hâkim olan bireyler ise iletişim becerilerini daha etkili bir biçimde kullanabilmektedir. Özellikle öğrencilerin gelişim düzeyine uygun şekilde planlanan dil bilgisi etkinlikleri, onların okuma, yazma, anlama ve ifade etme yeteneklerini önemli ölçüde desteklemektedir (Kodallı, 2022).

Birey, ana dilini yanlış anlaşılmalara yol açmadan doğru biçimde anlamalı, kurallarını öğrenerek etkili bir şekilde kullanmalı ve dili çeşitli hatalardan koruyabilmelidir. Bu nedenle, dil bilgisi öğretiminin nitelikli ve etkili bir biçimde gerçekleştirilmesi büyük önem taşımaktadır (Aytaş & Çeçen, 2010). Ancak dil bilgisi öğretiminde yalnızca kural ezberletmeye dayalı geleneksel yaklaşımlar yeterli değildir. Öğrencinin derste sadece anlatılan kuralları dinlemesi, sürece pasif bir şekilde katılmasına neden olur. Oysa etkili bir dil bilgisi eğitimi, öğrencinin

sürece aktif biçimde dahil olduğu, yaşayarak ve uygulayarak öğrenmeyi destekleyen yöntemlerle sağlanmalıdır (Kodallı, 2022).

Öğrenciler, dil bilgisi konularını öğrenme sürecinde çeşitli zorluklarla karşılaşmakta ve bu süreçte güçlük yaşayabilmektedirler (Erdem, 2008; Teke, 2020). Hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin görüşlerine göre bazı dil bilgisi konuları öğrenilmesi en zor konular arasında yer almaktadır. Bu tür öğrenme güçlüklerinin, derslere entegre edilen oyun temelli etkinliklerle aşılabileceği düşünülmektedir. Oyun ortamında öğrenen öğrenciler, süreci farkında olmadan daha istekli ve çaba göstererek sürdürebilmekte, böylece öğrenme daha kalıcı ve etkili hâle gelmektedir.

Teknoloji, insanın içinde bulunduğu fiziksel ortamı şekillendirmek ve denetim altına almak amacıyla geliştirdiği araçlar ile bu araçlara ilişkin bilgi birikiminin bütünü olarak tanımlanır (Türk Dil Kurumu [TDK], 2016). Kökeni Yunanca olup, “sanat” ve “bilgi” kelimelerinin birleşiminden türemiştir (Wikipedia, 2016). Genel anlamda teknoloji, insan hayatını kolaylaştıran alet, araç ve gereçleri içeren bilgi ve yöntemlerin tümünü ifade eder. Geniş bir kapsama sahip olan teknoloji, sürekli değişen ve gelişen bir süreç içerisinde ilerleyerek bireylerin yaşam kalitesini yükseltmekte, üretim ve hizmet alanlarında verimliliği artırmakta ve toplumsal-kültürel etkileşimleri yeniden şekillendiren disiplinler arası bir alan olarak önemini sürdürmektedir.

Web 2.0, Web 3.0 ve Web 4.0 teknolojilerine dayalı araçlarla oluşturulan animasyonlu grafikler, simülasyonlar, dijital oyunlar, videolar ve görsel sunumlar, günümüz eğitim uygulamalarında geniş yer bulmaktadır. Bu çağdaş uygulamalar, öğrenme sürecini daha dinamik, dikkat çekici ve etkili kılarak öğrencilerin motivasyonunu artırmakta ve bilginin kalıcılığını desteklemektedir. Ayrıca, ölçme ve değerlendirme yöntemlerindeki çeşitlilik, öğretim stratejilerinin etkinliğini daha da yükseltmiştir.

Modern teknolojik ürünler, çocukların küçük yaşlardan itibaren teknoloji ile tanışmalarına olanak tanımaktadır. Dizüstü bilgisayarlar, tabletler, oyun konsolları ve akıllı telefonlar gibi araçlar ile bu cihazlar üzerinde geliştirilen uygulamalar, çocukların teknolojiye erken dönemde erişimini artırmaktadır. Geleneksel eğitim materyalleri, yani kitaplar ve defterler, zaman zaman öğrencilerin dikkatini çekmede yetersiz kalabilmektedir. Bu doğrultuda, öğretmenlerin kullandığı yenilikçi öğrenme teknolojileri, öğrencilerin ilgisini üzerlerine çekerek eğitim ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir rol oynamaktadır. Eğitim teknolojilerinin entegrasyonu, öğretme ve öğrenme süreçlerini daha eğlenceli, etkileşimli ve çekici hale getirirken, oyun tabanlı yaklaşımların kullanılması sayesinde öğrenciler, merak ve istekle bilgi edinme imkânı bulmaktadır (İşman A. 2005).

Son dönemlerde, bilgisayar destekli öğrenme platformlarının öğrencilerin akademik performansına sağladığı katkılar, bu tür araçların geliştirilmesine ve eğitim süreçlerine entegre edilmesine yönelik çalışmaların artmasına yol açmıştır. Özellikle etkileşimli ve dinamik öğrenme ortamları, öğrencilerin hem bilgiyi kavrama hem de problem çözme yeteneklerini geliştirme konusunda geleneksel yöntemlere göre daha etkili sonuçlar verebilmektedir. Bu durum, eğitim yazılımlarında etkileşim ve simülasyon gibi unsurların önemini bir kez daha ortaya koymaktadır. (Yeşilyurt, 2021; Kara, M. & Yeşilyurt, M. 2024)

Bu alanda yapılan çalışmalardan biri, Evans ve Gibbons (2007) tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmacılar, bisiklet pompasının çalışma mekanizmasını öğretme amacıyla iki farklı çoklu ortam yazılımını karşılaştırmıştır. İlk grupta metin, görsel materyaller ve etkileşimli simülasyonlar içeren bir yazılım kullanılırken, ikinci grupta yalnızca metin ve görsellerin yer aldığı, etkileşim özelliği bulunmayan bir yazılım tercih edilmiştir. Araştırma sonucunda, etkileşimli simülasyonların kullanıldığı grubun hem kavramsal anlama hem de problem çözme becerilerinde daha başarılı olduğu tespit edilmiştir.

Bilgisayar destekli eğitim, öğrenmenin sürekliliği ve öğretimin etkinliği bakımından günümüz eğitimcileri tarafından geniş ölçüde benimsenmektedir. Bu yöntemin sunduğu avantajlardan biri, karşılıklı etkileşimin güçlenmesiyle birlikte birden fazla duyunun aynı anda devreye girmesidir. Bu durum, öğrencilerin analiz, sentez ve değerlendirme gibi ileri düzey düşünme yetilerini daha etkili bir şekilde kullanmalarına imkan sağlamaktadır.

Bilgisayar destekli eğitim, eğitim sistemlerinin verimliliğini ve kalitesini artırmada temel bir rol oynamaktadır. Çünkü kitap ve diğer basılı materyallere dayalı geleneksel eğitim, öğrencilerin öğrenme süreçlerinde hızla sıkılmalarına ve karmaşıklık yaşamalarına neden olabilir. İstenen bilgiye ulaşabilmek için tüm materyalin taranması gerekliliği, zaman açısından verimsizdir. Ayrıca, basılı materyallerin güncellenmesi ve değiştirilmesi bilgisayar destekli eğitimde olduğu kadar pratik değildir. Bunun yanı sıra, bilgisayar destekli eğitim, yayınlama ve dağıtım maliyetlerini de azaltma imkanı sunmaktadır. Bu nedenlerle, geleneksel eğitim yöntemlerinin yerini bilgisayar destekli yaklaşımların alması faydalı olacaktır (Sabariman, 2008).

Öğrencinin eksikliklerini ve performansını karşılıklı etkileşim yoluyla değerlendirmesi, dönütler alarak kendi öğrenme sürecini kontrol etmesi ve grafik, ses, animasyon ve şekiller gibi görsel ve işitsel öğeler kullanılarak öğrencilerin derse olan ilgisinin artırılması için yapılan bilgisayar tabanlı eğitim, kısaca Bilgisayar Destekli Öğretim (BDÖ) olarak tanımlanır (Baki, 2002). Uşan (2004) tarafından yapılan tanıma göre, Bilgisayar Destekli Öğretim (BDÖ), bilgisayarın eğitimde bir öğrenme mekanı olarak kullanıldığı ve öğretim süreci ile öğrencinin motivasyonunu artıran bir öğretim yöntemidir. Bu yöntem, öğrencinin bireysel öğrenme temposuna göre faydalanabileceği ve kendi başına öğrenme prensiplerini bilgisayar teknolojisiyle entegre eder. Bu sayede, BDÖ, eğitimde daha etkili ve bireyselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunar.

İlkokul çağındaki öğrencilerin zihinsel ve motor becerilerindeki gelişim evreleri göz önüne alındığında, 6-10 yaş aralığındaki çocuklar için Bilgisayar Destekli Öğretim (BDÖ) kritik bir araçtır. BDÖ, animasyonlar, grafikler, ses efektleri ve şekillerin etkili kullanımıyla derslerin çekiciliğini artırır (Yeşilyurt, 2021). Bu yöntem, çocukların derse olan ilgisini pekiştirir, aktif katılımı destekler ve öğrenme süreçlerine olumlu katkılar sunar. Özellikle dinamik görseller, renkli grafikler ve çeşitli ses seçeneklerinin kullanımı, öğrencilerin motivasyonunu ve öğrenme isteğini güçlendirerek eğitim sürecine değer katar.

Teknolojinin, hatta en eski teknolojik cihazların bile dil öğretiminde verimli kullanılabilmesi, öğretmenlerin bu araçları derslerine nasıl adapte ettiğine bağlıdır (Davis, 2006). Dolayısıyla, teknolojinin doğrudan bazı problemleri ortadan kaldıracağını ya da sürece mucizevi bir etki yapacağını beklemek yanıltıcı olabilir.

İnternet tabanlı teknolojilerin temel işlevleri dikkate alındığında, öğrencilerin okuryazarlık becerilerini doğrudan geliştirmediği vurgulanmaktadır. Bu tür programlar, yapıları gereği, bir metni işlemek amacıyla bir web sayfası ya da dosya açıldığı zaman, öğrencilere telaffuz çalışmaları yapma, dilbilgisi kurallarını kavrama, ana fikri tespit etme veya çeşitli okuryazarlık becerilerini geliştirme noktasında yönlendirme ya da destekleyici alıştırmalar sunmamaktadır (Baker, 2000). Bu doğrultuda, dijital teknolojinin Türkçe dersine sistemli bir şekilde dahil edilerek okuryazarlık eğitiminin destekleyici unsurları hâline getirilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Sürecin verimliliği ise büyük ölçüde öğretmenin teknolojiyi pedagojik bağlamda ne derece etkili şekilde ders içeriğine uyarlayabildiğiyle doğrudan ilişkilidir. Bu bağlamda, dil öğretiminde teknolojinin etkin biçimde kullanılabilmesi, hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin çok yönlü bilişsel donanım ve pedagojik yetkinliğe sahip olmasını gerektirir.

Araştırma, betimsel analiz ve literatür taraması yöntemleriyle, teknolojinin dil bilgisi öğretimine nasıl bir katkı sağladığını ortaya koymayı ve eğitimcilere, politika yapıcılara ve

materyal geliştiricilere kanıta dayalı öneriler sunmayı hedeflemektedir. Ayrıca, dijital araçların soyut dil bilgisi kavramlarını somutlaştırma, öğrenme sürecini kişiselleştirme ve farklı öğrenme stillerine hitap etme potansiyellerini tartışarak gelecekteki araştırmalara yönelik bir çerçeve oluşturmayı amaçlamaktadır.

2-Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın temel amacı, ilkököl düzeyinde dil bilgisi öğretiminde teknoloji kullanımının öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkilerini mevcut literatür ışığında sistematik bir şekilde analiz etmek ve bu alandaki bilimsel bulguları sentezleyerek aşağıdaki sorulara yanıt aramaktır:

1-Hangi dijital araçlar (eğitsel oyunlar, Web 2.0 uygulamaları, interaktif yazılımlar vb.) dil bilgisi öğretiminde etkilidir?

2-Teknoloji entegrasyonunun öğrencilerin akademik başarılarına, motivasyonlarına ve tutumlarına olan etkisi nedir?

3-Bu uygulamaların avantajları ve sınırlılıkları nelerdir?

2. YÖNTEM

Bu çalışma, ilkökölde dil bilgisi öğretiminde teknoloji kullanımının akademik başarıya etkisini incelemek amacıyla literatür taraması ve betimsel analiz yöntemlerini benimsemiştir. Araştırma süreci, aşağıdaki adımları içermiştir. Grant ve Booth (2009), literatür taramasını alanyazın inceleme türlerinden biri olarak değerlendirmiş ve bu bağlamda toplam 14 farklı inceleme türü tanımlamıştır. Literatür taramaları, genellikle belirli bir konuya odaklanarak son yıllarda gerçekleştirilen araştırmaları derlemeyi amaçlar. Bu tür çalışmalarda elde edilen bulgular, çeşitli kavramsal çerçeveler ya da tematik başlıklar altında sistematik biçimde sunulur (Grant & Booth, 2009).

721

2.1. Literatür Tarama Stratejisi

İlgili literatüre ulaşmak için ulusal (YÖK Ulusal Tez Merkezi, DergiPark, ULAKBİM) ve uluslararası (ERIC, Google Scholar, ScienceDirect, Scopus) akademik veri tabanlarında detaylı aramalar yapılmıştır. Arama anahtar kelimeleri, konunun farklı boyutlarını kapsayacak şekilde belirlenmiştir: "dil bilgisi öğretimi", "teknoloji", "dijital araçlar", "eğitsel oyunlar", "ilkököl", "akademik başarı", "Türkçe öğretimi", "dil eğitimi", "öğrenme motivasyonu", "interaktif öğrenme".

2.2. Kriterler ve Seçim Süreci:

Elde edilen çalışmalar, belirli dahil etme ve hariç tutma kriterlerine göre filtrelendi:

Dâhil Etme Kriterleri:

1-İlkököl düzeyindeki öğrencilere yönelik dil bilgisi öğretimini ele alan çalışmalar.

2-Teknoloji kullanımının (yazılımlar, uygulamalar, Web 2.0 araçları, eğitsel oyunlar vb.) dil bilgisi öğretimi sürecine dâhil edildiği araştırmalar.

3-Öğrencilerin akademik başarıları veya öğrenme çıktıları üzerindeki etkileri nicel veya nitel verilerle değerlendiren çalışmalar.

4-Hakemli dergi makaleleri, yüksek lisans ve doktora tezleri.

Hariç Tutma Kriterleri:

1-Sadece teknoloji kullanımına genel olarak değinen ancak dil bilgisi öğretimine odaklanmayan

çalışmalar.

2-Tam metnine ulaşılamayan veya araştırma yöntemleri yeterince açıklanmayan çalışmalar.

Tarama sonucunda belirlenen ve bu kriterlere uyan çalışmaların tam metinleri edinilerek, içerik analizine tabi tutulmuştur.

Tablo 1. İncelenen akademik çalışmaların tanıtımı

No	Yazar (Yıl)	Çalışmanın Başlığı	Araştırma Türü	Yayın Türü
1	Durukan (2012)	Öğretim yazılımının farklı aşamalarda kullanımının başarıya etkisi	Deneyssel	Makale
2	Baş & Yıldırım (2018)	Yabancılar Türkçe öğretiminde teknoloji entegrasyonu	Nitel durum çalışması	Makale
3	Uyar & Tekin (2024)	Web 2.0 araçları ile dil bilgisi öğretiminin başarıya etkisi	Yarı deneyssel	Makale
4	Batdı (2021)	Yabancılar dil öğretiminde teknolojinin kullanımı: Bir karma-meta yöntemi	Meta-analiz & tematik	Makale
5	Kotan (2022)	Dijital eğitsel oyunların akademik başarıya etkisi	Deneyssel	Yüksek Lisans Tezi
6	Bayraktar (2024)	Etkileşimli dil bilgisi öğretiminin başarı ve tutum üzerindeki etkisi	Karma yöntem	Doktora Tezi
7	Karaca (2024)	Web 2.0 destekli oyunların başarı ve tutuma etkisi	Deneyssel	Yüksek Lisans Tezi
8	Eroğlu (2023)	Dijital araçlarla dil bilgisi öğretimi: Kuramsal değerlendirme	Derleme	Kitap bölümü

Bu tabloda, dijital araçlarla Türkçe dil bilgisi öğretimine yönelik literatür taramasına dâhil edilen sekiz çalışmanın temel özellikleri özetlenmiştir. Her bir çalışma; yazar ve yılı, çalışmanın başlığı, kullanılan araştırma yöntemi ve yayın türü (makale, yüksek lisans/doktora tezi, kitap bölümü) açısından sınıflandırılmıştır. Bu sayede çalışmalara genel bir bakış sağlanmakta, türlerine göre dağılımları ve metodolojik yaklaşımları açıkça görülebilmektedir.

3. LİTERATÜR TARAMASI VE BETİMSSEL ANALİZ

Yapılan kapsamlı literatür taraması sonucunda, ilkokulda dil bilgisi öğretiminde teknoloji kullanımının öğrencilerin akademik başarıları üzerinde çeşitli olumlu etkileri olduğu gözlemlenmiştir. Bu etkiler, genellikle öğrencilerin motivasyonunu artırma, öğrenmeyi somutlaştırma, farklı öğrenme stillerine hitap etme ve anında geri bildirim sağlama gibi faktörler üzerinden gerçekleşmektedir. Aşağıdaki tablo, bu makalede incelenen seçili çalışmaların temel özelliklerini ve bulgularını özetlemektedir:

Tablo 2 İlkokul ve ortaokul dil bilgisi öğretiminde teknoloji kullanımı ile ilgili çalışmaların özeti

Çalışma / Yazar (lar) ve Yıl	Çalışmanın Amacı / Odak Noktası	Teknolojik Araç / Yöntem	Katılımcı Düzeyi	Temel Bulgular (Dil Bilgisi Başarısı)	Ek Bulgular (Motivasyon /Tutum vb.)
Durukan (2012)	Dil bilgisi öğretim yazılımının başarıya etkisi.	Öğretim yazılımı	7. sınıf	Deney grubunun kontrol grubuna göre anlamlı derecede daha yüksek başarı.	Öğrencilerde olumlu görüşler.
Uyar ve Tekin (2024)	Yabancılar Türkçe dil bilgisi öğretiminde Web 2.0 araçlarının etkisi.	Web 2.0 araçları (H5P, LearningApps, Wordwall, Padlet)	B1 Seviyesi (Yabancı dil öğrencileri)	Deney grubunun kontrol grubuna göre anlamlı derecede daha yüksek başarı.	Öğrenmeyi daha keyifli hale getirme, pratik fırsatları sunma.
Karaca (2024)	İlkokul Türkçe dil bilgisi öğretiminde Web 2.0 destekli oyunların başarı ve tutuma etkisi.	Web 2.0 araçları destekli eğitsel oyunlar	8. sınıf (İlkokul bağlamında değerlendirilmiştir)	Dijital eğitsel oyunlar lehine anlamlı başarı farkı.	Öğrencilerin dil bilgisine yönelik tutumlarında pozitif artış.
Kotan (2022)	Ortaokul 8. sınıf Türkçe dil bilgisi öğretiminde dijital eğitsel oyunların başarıya etkisi.	Dijital eğitsel oyunlar	8. sınıf (Ortaokul)	Dijital eğitsel oyunlarla yapılan öğretim, akademik başarıyı anlamlı düzeyde artırdı.	-
Bayraktar (2024)	Etkileşimli dil bilgisi öğretiminin başarı ve tutuma etkisi.	Etkileşimli yöntemler (Dijital araçlar önemli bir bileşen olarak düşünülebilir)	6. sınıf	Etkileşimli yöntemler öğrencilerin başarılarını olumlu etkiledi.	-
Batdı (2021)	Yabancılar dil öğretiminde teknolojinin kullanımı (Karma-meta yöntemi).	Teknoloji destekli uygulamalar (Genel)	(Meta-analiz)	Teknoloji destekli uygulamaların dil öğretiminde "muazzam düzeyde" bir etki ($g=1.196$).	-
Eroğlu (2023)	Dijital araçların dil bilgisi öğretimindeki önemi ve verimliliği.	Dijital araçlar (Genel)	(Meta-analiz)	Öğrenme sürecini daha verimli hale getirir, karmaşık konuları kolaylaştırır.	-
Baş ve Yıldırım (2018)	Yabancılar Türkçe öğretiminde teknoloji entegrasyonu ve motivasyon/yaratıcılık etkisi.	Web 2.0 araçları (Voki, Pixton, Padlet)	B1 Seviyesi (Yabancı dil öğrencileri)	Etkileşimli yöntemler öğrenci başarısını olumlu etkiledi.	Öğrencilerin motivasyonunu ve yaratıcılığını artırma.

Tablo 2'de görüldüğü üzere, incelenen çalışmaların büyük çoğunluğu, dil bilgisi öğretiminde teknoloji kullanımının öğrenci başarısı üzerinde pozitif bir etki yarattığı sonucuna varmıştır.

Durukan (2012) tarafından yapılan bir çalışmada, dil bilgisi öğretiminde öğretim yazılımı kullanımının öğrenci başarısı üzerindeki etkisi karşılaştırılmıştır. Araştırmada isimler konusu ele alınmış ve kontrol grubunda yazılımın sadece alıştırma/değerlendirme aşamasında, deney grubunda ise tüm öğretim aşamalarında kullanıldığı belirtilmiştir. Sonuçlar, deney grubunun kontrol grubuna göre dil bilgisi başarı testi puanlarında anlamlı düzeyde daha yüksek başarı elde ettiğini göstermiştir. Ayrıca deney grubu öğrencilerinin öğretim yazılımı kullanımına ilişkin olumlu görüşler bildirmesi, teknolojinin öğretim sürecinin farklı aşamalarına entegre edilmesinin öğrenci başarısını ve tutumunu olumlu yönde etkileyebileceğini desteklemektedir. Bu bulgu, teknolojinin sadece pekiştirme amaçlı değil, aynı zamanda doğrudan öğretim materyali olarak da etkin bir şekilde kullanılabilceğini ortaya koymaktadır.

Uyar ve Tekin (2024), yabancılara Türkçe öğretiminde Web 2.0 araçlarının dil bilgisi öğretimindeki etkisini incelemişlerdir. Çalışmaları, ders kitaplarının ötesinde materyal eksikliğine dikkat çekerek, Web 2.0 araçlarının (örneğin, H5P, LearningApps, Wordwall, Padlet) interaktif öğrenme deneyimleri sunarak dil bilgisi öğrenimini daha keyifli hale getirebileceğini vurgulamıştır. Özellikle dil bilgisi pekiştirici oyunlar ve çevrimiçi platformlar aracılığıyla öğrencilere pratik fırsatları sunulduğu belirtilmiştir. Nicel verilerin analizi sonucunda, Web 2.0 araçları kullanılan deney grubunun kontrol grubuna göre dil bilgisi başarı düzeyinin anlamlı derecede yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu, özellikle dil bilgisi gibi tekrar ve pratik gerektiren konularda dijital araçların ne kadar etkili olabileceğini göstermektedir.

Karaca (2024), ilkökul Türkçe dil bilgisi öğretiminde Web 2.0 araçları destekli oyunların başarı ve tutuma etkisini araştırmıştır. Çalışmada, dijital eğitsel oyunların ilkökul 8. sınıf (Türkiye eğitim sisteminde bu düzey ortaokula denk gelmekle birlikte, çalışmanın bağlamı ilkökul dil bilgisi öğrenimi için önemli çıkarımlar sunmaktadır) öğrencilerinin Türkçe dil bilgisi akademik başarıları üzerinde anlamlı bir farklılık yarattığı ve bu farklılığın deney grubu lehine olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin dil bilgisine yönelik tutumlarında da pozitif bir artış gözlemlenmiştir. Bu bulgu, oyunlaştırma (gamification) unsurlarının dil bilgisi öğretimine dahil edilmesinin, öğrencilerin motivasyonunu ve derse karşı olumlu tutumlarını artırarak başarıya katkı sağladığını desteklemektedir. Eğitsel oyunlar, öğrencilerin rekabetçi doğasını tetikleyerek ve eğlenceli bir ortam sunarak öğrenmeyi cazip hale getirebilmektedir.

Benzer şekilde, Kotan (2022) tarafından ortaokul 8. sınıf Türkçe dil bilgisi öğretiminde dijital eğitsel oyunların öğrencilerin akademik başarılarına etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda, dijital eğitsel oyunlarla yapılan dil bilgisi öğretiminin öğrencilerin akademik başarılarını geleneksel yöntemlere göre anlamlı düzeyde artırdığı tespit edilmiştir. Bu da ilkökoldan başlayarak dijital oyunların dil bilgisi öğretimine dahil edilmesinin öğrencilerin bilişsel gelişimleri ve öğrenme alışkanlıkları açısından kritik olduğunu göstermektedir.

Bayraktar (2024) tarafından yapılan doktora tezinde, etkileşimli dil bilgisi öğretiminin 6. sınıf öğrencilerinin dil bilgisi başarıları ve tutumları üzerindeki etkisi incelenmiştir. Çalışma, etkileşimli yöntemlerin öğrencilerin başarılarını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Her ne kadar doğrudan dijital araçların kullanımına odaklanmasa da, etkileşimli yöntemler arasında dijital araçların önemli bir yer tuttuğu ve bu araçların sağladığı geri bildirim mekanizmaları, çoklu ortam desteği ve kişiselleştirilmiş öğrenme yolları sayesinde öğrencilerin daha aktif katılım sağladığı düşünüldüğünde, bu bulgu da teknolojinin dil bilgisi öğretimine katkısını desteklemektedir. Etkileşimli tahtalar, interaktif uygulamalar ve sanal laboratuvarlar gibi araçlar, öğrencilerin konuları deneyimleyerek öğrenmelerine olanak tanır.

Daha geniş bir perspektiften bakıldığında, Batdı (2021) tarafından yabancılara dil öğretiminde

teknolojinin kullanımını karma-meta yöntemiyle analiz eden çalışma, bu alandaki genel eğilimi ortaya koymaktadır. Bu çalışmada yer alan meta-analiz sonuçları, teknoloji destekli uygulamaların dil öğretiminde genel olarak "muazzam düzeyde" bir etki büyüklüğüne sahip olduğunu göstermektedir ($g=1.196$). Bu yüksek etki büyüklüğü, dil bilgisi öğretimini de kapsayacak şekilde, teknolojinin dil öğrenme süreçlerindeki etkinliğinin güçlü bir göstergesidir. Bu tür meta-analizler, geniş bir çalışma grubunu sentezleyerek daha genellenebilir sonuçlar sunma potansiyeline sahiptir.

Eroğlu (2023), dijital araçların dil bilgisi öğretiminde önemli bir materyal olduğunu belirtmiş, bu araçların öğrencilerin öğrenme sürecini daha verimli hale getirdiğini vurgulamıştır. Dil bilgisinin, dilin doğru ve kurallara uygun bir şekilde kullanılmasını sağlayan en önemli bileşen olduğu göz önüne alındığında, dijital araçların sunduğu interaktif ve görsel öğrenme imkanları öğrencilerin karmaşık dil bilgisi konularını (örneğin, sözcük türleri, cümle ögeleri, fiil kipleri) daha kolay kavramasına yardımcı olmaktadır. Örneğin, bir fiilin zaman ve kip çekimlerini interaktif bir tablo üzerinde görmek, öğrencilerin soyut kavramları zihinlerinde daha net canlandırmalarına yardımcı olabilir.

Baş ve Yıldırım (2018) da yabancılara Türkçe öğretiminde teknoloji entegrasyonunu değerlendirirken, Web 2.0 tabanlı teknolojilerin öğrencilerin motivasyon ve yaratıcılıklarını nasıl etkilediğini incelemişlerdir. Voki, Pixton ve Padlet gibi araçların dil öğretimi ortamında etkili olduğunu belirtmişlerdir. Özellikle Pixton'un yazma becerilerini geliştirmede motivasyonu ve yaratıcılığı artırdığı, Voki'nin dinleme ve konuşma becerilerini desteklediği vurgulanmıştır. Bu araçlar, dil bilgisi kurallarının uygulamalı olarak kullanıldığı senaryoların oluşturulmasında ve öğrencilerin kendi dilbilgisel üretimlerini yapmalarında önemli rol oynayabilir.

Genel olarak, incelenen çalışmalar, teknoloji destekli dil bilgisi öğretiminin öğrencilerin akademik başarıları üzerinde pozitif ve anlamlı bir etki yarattığını tutarlı bir şekilde göstermektedir. Dijital oyunlar, etkileşimli yazılımlar, çevrimiçi platformlar ve Web 2.0 araçları gibi teknolojiler, öğrencilerin motivasyonunu artırarak, öğrenme sürecini kişiselleştirerek ve farklı öğrenme stillerine (görsel, işitsel, kinestetik) uygun materyaller sunarak dil bilgisi konularının daha etkili bir şekilde öğrenilmesine katkıda bulunmaktadır. Öğrenciler, hata yapmaktan korkmadan tekrar etme, anında geri bildirim alma ve kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı bulmaktadırlar.

4. SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu kapsamlı literatür taraması ve betimsel analiz, ilkokulda dil bilgisi öğretiminde teknolojinin kullanımının öğrencilerin akademik başarıları üzerinde pozitif ve anlamlı etkilere sahip olduğu yönündeki güçlü bilimsel kanıtları ortaya koymaktadır. İncelenen araştırmalar, dijital araçların ve uygulamaların, geleneksel öğretim yöntemlerine kıyasla öğrencilerin dil bilgisi öğrenimini daha etkileşimli, motive edici, kalıcı ve verimli hale getirdiğini açıkça göstermektedir. Teknolojinin dil bilgisi öğretimine entegrasyonu, bir dizi pedagojik avantaj sunmaktadır:

Motivasyon ve İlgi Artışı: Eğitsel oyunlar ve interaktif uygulamalar, dil bilgisi konularının sıkıcılığını azaltarak öğrencilerin derse olan ilgilerini ve motivasyonlarını önemli ölçüde artırmaktadır (Karaca, 2024.; Kotan, 2022). Öğrenciler, oyunlaştırma unsurları sayesinde rekabetçi ve eğlenceli bir ortamda öğrenme fırsatı bulmaktadırlar.

Somatlaştırma ve Görselleştirme: Soyut dil bilgisi kavramları (örneğin, cümlenin ögeleri, fiil çekimleri), dijital araçların sunduğu animasyonlar, görseller ve interaktif simülasyonlar sayesinde daha somut ve anlaşılır hale gelmektedir (Eroğlu, Safa, 2023.). Bu durum, özellikle görsel öğrenme stiline sahip öğrenciler için büyük avantaj sağlamaktadır.

Anında Geri Bildirim: Dijital uygulamalar, öğrencilere yaptıkları hatalar hakkında anında geri bildirim sunma yeteneğine sahiptir. Bu özellik, öğrencilerin hatalarını anında fark etmelerine, düzeltmelerine ve doğru öğrenmeyi pekiştirmelerine olanak tanımaktadır. Bu, geleneksel sınıf ortamında her öğrenciye aynı anda bireysel geri bildirim sağlamanın zorluklarını ortadan kaldırmaktadır.

Kişiselleştirilmiş Öğrenme: Teknoloji, öğrencilerin kendi öğrenme hızlarına ve öğrenme stillerine uygun olarak ilerlemelerine imkan tanır. Farklılaştırılmış öğretim materyalleri ve adaptif öğrenme algoritmaları sayesinde, her öğrencinin ihtiyaçlarına özel bir öğrenme yolu sunulabilir. Bu durum, özellikle sınıf içi çeşitliliğin yüksek olduğu ilköğretim sınıflarında büyük önem taşır.

Etkileşim ve İşbirliği: Web 2.0 araçları ve çevrimiçi platformlar, öğrencilerin akranlarıyla etkileşim kurmasını, işbirliği içinde projeler geliştirmesini ve dil bilgisi bilgilerini uygulamalı olarak kullanmasını teşvik etmektedir (Baş ve Yıldırım, 2018; Uyar ve Tekin, 2024.).

Uygulama ve Tekrar Fırsatları: Dil bilgisi, tekrar ve pratik gerektiren bir alandır. Dijital araçlar, öğrencilere sınırsız tekrar yapma ve öğrendiklerini pekiştirme fırsatı sunarak kalıcı öğrenmeye katkıda bulunmaktadır.

Ancak, teknolojinin dil bilgisi öğretiminde etkin bir şekilde kullanılabilmesi için bazı önemli faktörlerin göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Baş ve Yıldırım (2018)'in da vurguladığı gibi, "pedagoji teknolojiyi yönlendirmelidir". Yani, teknolojik araçların rastgele ve amaçsız kullanımı yerine, belirli pedagojik hedefler doğrultusunda, öğretim programıyla uyumlu ve planlı bir şekilde entegre edilmesi büyük önem taşımaktadır. Öğretmenlerin bu dijital araçları etkili bir şekilde kullanabilme yeterlilikleri (teknolojik pedagojik alan bilgisi - TPACK) de başarıyı doğrudan etkileyen bir faktördür. Öğretmenlerin sürekli mesleki gelişimleri desteklenmeli ve teknoloji entegrasyonu konusunda eğitimler almaları teşvik edilmelidir.

726

Bu çalışma, mevcut literatüre dayanmaktadır ve sınırlı sayıda spesifik dijital araç ve platformun etkilerini ele almaktadır. Gelecekteki araştırmalar, sanal gerçeklik (VR) ve artırılmış gerçeklik (AR) gibi daha yeni teknolojilerin ilköğretimde dil bilgisi öğretimindeki potansiyel etkilerini, uzun dönemli öğrenme çıktıları ve öğrencilerin bilişsel yüklerini daha derinlemesine inceleyebilir. Ayrıca, farklı sosyoekonomik düzeylerden ve kültürel geçmişlerden gelen öğrencilerin teknoloji destekli dil bilgisi öğretimine nasıl tepki verdiğine dair karşılaştırmalı çalışmalar yapılabilir. Öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumları, yeterlilikleri ve uygulama süreçlerinde karşılaştıkları zorluklar da gelecek araştırmaların odak noktası olabilir.

Sonuç olarak, teknolojinin ilköğretimde dil bilgisi öğretimine bilinçli, planlı ve pedagojik temellere dayalı bir şekilde entegrasyonu, öğrencilerin akademik başarılarını artırmak, öğrenme motivasyonlarını yükseltmek ve onları dijital çağın gerektirdiği yetkinliklerle donatmak için önemli bir potansiyel sunmaktadır. Bu entegrasyonun başarısı, sadece teknolojik araçların varlığına değil, aynı zamanda bu araçların öğretim sürecine ne kadar etkili bir şekilde dahil edildiğine bağlıdır.

KAYNAKLAR

- Altas, S. (2009). Türkçe dil bilgisi öğretiminin tarihi ve içerik odaklı dil bilgisi öğretimi ile görev odaklı dil bilgisi öğretiminin uygulamalı karşılaştırılması [Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Aytaş, G. ve Çeçen M. A. (2010). Dil Bilgisi Öğretiminin Yeri Ana Dili Eğitiminde ve Önemi. TÜBAR, 27, 77-89.
- Balkı, E. (2008). Öğretmenlerin bilişim teknolojilerine ilişkin algıları ve uygulamaları: Özel Konya Esentepe ilköğretim okulu örneği. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya
- Baker, E. (2000). Integrating Literacy and Tool – Based Technologies, Computers In the Schools. 16(2), 73-89
- Baş, B., & Yıldırım, H. İ. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dijital hikâye anlatımı: Voki örneği. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 8(1), 242–270. <https://doi.org/10.18039/ajesi.408747>
- Batdı, V. (2021). Yabancılar dil öğretiminde teknolojinin kullanımı: Bir karma-meta yöntemi. *Millî Eğitim Dergisi*, 50(1), 1213–1244. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.942631>
- Bayraktar, F. B. (2024). *Etkileşimli dil bilgisi öğretiminin öğrencilerin dil bilgisi başarıları ve dil bilgisi tutumları üzerine etkisi: 6. sınıf örneği* [Doktora tezi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa]. İstanbul Üniversitesi Tez Arşivi.
- Davis, R. (2006). Utopia or chaos?: The impact of technology on language teaching. *Teaching English with Technology*, 6(4).Dellos, R. (2015). Kahoot! A digital game resource for learning. *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*, 12 (4). 49-52.
- Demirel, Ö. (2022). Yabancı Dil Öğretimi (12.baskı). Pegem Akademi Yayıncılık
- Durukan, E. (2012). Öğretim yazılımlarının farklı aşamalarda kullanımının başarıya etkisi: Dil bilgisi öğretimi örneği. *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(3), 1393–1408. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.3143>
- Ediskun, H. (2010). Türk dil bilgisi (ses bilgisi-biçim bilgisi-cümle bilgisi). Remzi Kitabevi.
- Eker, S. (2011). Çağdaş Türk Dili (1.Baskı). Grafker Yayınları.
- Erdem, İ. (2008). Öğretmen görüşlerine göre dil bilgisi konularının öğretilme güçlükleri. *Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (1), 85-105.
- Eroğlu, S. (2023). Dijital araçlarla dil bilgisi öğretimi. In A. Okur & G. H. Demirdöven (Eds.), *Yabancı dil olarak dijital Türkçe öğretimi* (s. 280–315). Sakarya Üniversitesi Yayınları.
- Evans, C. & Gibbons, N. J. (2007). The interactivity effect in multimedia learning. *Computers & Education*, 49(4), 1147-1160. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2006.01.008>.
- Grant, M. J., & Booth, A. (2009). A typology of reviews: An analysis of 14 review types and associated methodologies. *Health Information & Libraries Journal*, 26(2), 91-108.
- Göğüş, B. (1978), Orta Dereceli Okullarımızda Türkçe ve Yazın Eğitimi (1.Baskı). Gül Yayınevi.
- İşman, A., 2005, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme. Pegem A Yayıncılık (Sempati), Ankara.

Kara, M., & Yeşilyurt, M. (2024). The effect of technology on academic success in primary school regarding harmful habits [Zararlı alışkanlıklar konusunda teknolojinin ilkökulda akademik başarıya etkisi]. In *II. International Marmara Scientific Studies Congress Conference Book* (pp. 31-35).

Karaca, A. (2024). *İlkokul Türkçe dil bilgisi öğretiminde Web 2.0 araçları destekli oyunların başarı ve tutuma etkisi* [Yüksek lisans tezi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.

Kodalı, T. (2022). Sezgisel dil bilgisi uygulamalarının Türkçe ders tutumuna, dil bilgisi tutumuna ve dil bilgisi başarısına etkisi [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi

Kotan, A. (2022). *Ortaokul 8. sınıf Türkçe dil bilgisi öğretiminde dijital eğitsel oyunların kullanımının öğrencilerin akademik başarılarına etkisi* [Yüksek lisans tezi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.

Sabariman, SI (2008). Computer Aided Education on Protection System. Universiti Malaysia Perlis, School of Electrical Systems Engineering, Available: <http://dspace.unimap.edu.my/handle/123456789/4501>.

Teke, S. (2020). Türkçe dil bilgisi öğretiminin tasvirî (açıklamalı) bibliyografyası [Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi]. Uşak Üniversitesi.

Türk Dil Kurumu (2016). Teknolojinin tanımı. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.57346895057225.41442941

Uşun, S. (2004). Bilgisayar destekli öğretimin temelleri (2nd ed.). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Uyar, M. C., & Tekin, E. (2024). Grammar teaching using Web 2.0 tools in teaching Turkish as a foreign language. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(3), 1111–1140. <https://doi.org/10.17679/inuefd.1469159>

Yeşilyurt, M. (2021). Meta-Analysis of the Effect of Technologies on Primary School. *Temel Eğitim*, 3(2), 26-41. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1678439>